

Hierbij nodig ik u van harte uit voor de bijeenkomst die de Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) organiseert in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Toxicologie, sectie arbeidstoxicologie (NVT-AT)

Voldoende stof tot discussie

Donderdag 14 maart 2013
13.30 - 16.30
Ontvangst vanaf 13.00 uur

Locatie: Golden Tulip - Hotel Central, Den Bosch
Burg. Loeffplein 98, 5211 RX, Den Bosch
www.hotel-central.nl/

Inleiding

Inhalatoire blootstelling aan stof vormt een gezondheidsprobleem zowel in de arbeidssituatie als in het milieu. Niet alleen effecten op long- en luchtwegen, maar ook systemische effecten worden in relatie gebracht met blootstelling aan stof. Welke fractie stof is verantwoordelijk voor de meest kritische gezondheidseffecten? In de arbeidssituatie wordt inhaleerbaar en respirabel stof gemeten; vanuit de milieuhoeck worden deeltjes ingedeeld in verschillende PM-fracties.

Tijdens dit symposium wordt een overzicht gegeven van de verschillende definities voor stof en de toxicokinetiek en –dynamiek van de verschillende deeltjes met hun achterliggende werkingsmechanismen. Wat kunnen we verder leren van de kennis die is opgedaan met (ultra)fijn stof uit de buitenlucht? Tot slot wordt een recent ontwikkelde tool, iSPEX, voor het meten van stof in de atmosfeer toegelicht.

Programma

Dagvoorzitter is Nicole Palmen

13.00 - 13.30 **Ontvangst met koffie en thee**

13.30 - 13.45 **Opening door Nicole Palmen (secretaris NVT-AT) en Paul Scheepers (voorzitter CGC)**

Mededelingen uit de besturen van NVT-AT en CGC

13.45 - 14.15 **Kwestie van definitie**

In een aantal landen worden grenswaarden gehanteerd voor ‘stofblootstelling’. Daarbij lijkt ieder land een eigen definitie te gebruiken. Welke definitie is het beste? Meer overeenkomsten lijken te bestaan over het verschil tussen inhaleerbare en respirabel stof. Maar moet dit nog verder gespecificeerd of

gesplitst worden, met de nanodeeltjes en ultrafijn stof in gedachte? Waarom zijn stofdeeltjes voor bijvoorbeeld grenswaarden ingedeeld en hoe is dat gekomen?

dr. J.M. (Jolanda) Rijnkels, wetenschappelijke staf, Gezondheidsraad

14.15 - 14.45 De toxicokinetiek en –dynamiek

(Grove) stofdeeltjes geven niet alleen visuele hinder, maar kunnen tot klachten van de luchtwegen en longen leiden en wellicht zelfs systemische effecten. Welke van die klachten is het meest kritisch? Wat zijn de stofspecifieke toxicologische mechanismen? En welke blootstellingsmaten zijn toxicologisch relevant?

dr. R.P.F. (Roel) Schins, Leibniz Research Institute for Environmental Medicine, Düsseldorf

14.45 - 15.00 Pauze

15.00 - 15.30 Lessen van (ultra)fijn stof uit de buitenlucht

Wat kunnen we leren van de kennis die is opgedaan met (ultra)fijn stof uit de buitenlucht? Wat zijn de toxiciteitsmechanismen die worden verondersteld voor (ultra)fijne deeltjes? Hoe kan deze kennis worden vertaald naar de arbeidssituatie? Is vergelijking tussen (ultra)fijn stof uit de buitenlucht en inhaleerbaar en respirabel stof op de werkplek mogelijk? Geeft dit nog aanleiding tot verdere indeling van stofdeeltjes betreffende grenswaarden? Kunnen gezondheidseffecten die voor PM-10 zijn gevonden extrapoleren naar de blootstelling aan PM-0.1.

dr. P.T. (Paul) Scheepers, Dpt. for Health Evidence, UMC St-Radboud Nijmegen

15.30 - 16.00 iSPEX: meet fijnstof met je smartphone

Eigenaren van een smartphone kunnen binnenkort bijdragen aan wetenschappelijk onderzoek naar fijn stof in de atmosfeer. Het instrument dat dit mogelijk maakt, iSPEX, is de winnaar van de Academische Jaarprijs 2012.

dr. H. (Hester) Volten, RIVM

16.00 - 16.30 Plenaire paneldiscussie met de sprekers

Sprekers:

Dr. Jolanda M. Rijnkels (toxicologe/SMBWO) werkt sinds 2000 in de wetenschappelijke staf van de Gezondheidsraad als secretaris. In die hoedanigheid is zij betrokken bij adviezen over gezondheidkundige advieswaarden van bestaande stoffen waar werknemers tijdens hun werk aan kunnen blootstaan en over het classificeren van kankerverwekkende stoffen. Daarnaast heeft zij meegewerkt aan een advies over preventie van werkgerelateerde luchtwegallergieën: advieswaarden en periodieke screening, en het recente gepubliceerde advies over werken met nanodeeltjes: blootstellingsregistratie en gezondheidsbewaking. Zij heeft Biomedische Wetenschappen gestudeerd aan de Universiteit Leiden met als afstudeerrichting de toxicologie. In 1998 promoveerde zij aan de Wageningen University op het gebied van de voedingstoxicologie. Daarna was zij als jonge onderzoekster verbonden aan het Leiden/Amsterdam Center for Drug Research bij de onderzoeksgroep Medicinale Fotochemie. In 2011 werd zij bestuurslid van de Sectie Arbeidstoxicologie van de Nederlandse Vereniging voor Toxicologie, waarvan zij eind 2012 sectievoorzitter is geworden. Als nevenactiviteit was zij in 2009 in Bolivia als vrijwillig adviseur voor het verbeteren van de werkomstandigheden van mijnwerkers.

Dr. Roel P.F. Schins (toxicoloog/SBMWO, ERT) is werkzaam aan het IUF Leibniz Research Institute for Environmental Medicine (www.iuf-duesseldorf.de/home.html) in Dusseldorf, Duitsland. Hij leidt hier een onderzoeksgroep die zich bezighoudt met de gezondheidseffecten van blootstelling aan fijnstof en nanomaterialen. Na het afronden van zijn studie gezondheidswetenschappen, studierichting Biologische Gezondheidskunde aan de Rijksuniversiteit Maastricht (thans Universiteit Maastricht) promoveerde hij aldaar in 1996 op het onderzoek naar de identificatie van biomarkers van blootstelling aan mineraal stof. In 1998 en 1999 was hij als research fellow werkzaam aan Edinburgh Napier Universiteit, Groot Brittannië. Roel Schins is deputy editor van "Particle and Fibre Toxicology" en lid van de Duitse MAK-commissie. Daarnaast bekleedde hij diverse wetenschappelijke adviesfuncties voor onder andere IARC/WHO, OECD, US-EPA, ECETOC, en DG-SANCO. Hij doceert aan de Universiteit Dusseldorf (Masterstudie Toxicologie, Faculteit Geneeskunde) en binnen Duitse Vereniging voor Experimentele en Klinische Farmacologie en Toxicologie (DGPT opleiding tot Toxicoloog ("Fachtoxikologe")).

Dr. ir. Paul T.J. Scheepers studeerde in 1988 cum laude af in de milieuhygiëne aan de WUR en promoveerde bij het UMC St Radboud (UMCN) op een onderzoek over de gezondheidsrisico's van dieselmotoremissies. In 1993 werd hij benoemd als UD bij de afdeling Toxicologie van het UMCN. Sinds 2007 is hij is UHD het Department for Health Evidence van het UMCN en coördineert de afstudeerrichting "Human Health Risk Assessment (HRA) binnen de studierichting "Biomedical Sciences" en vanaf 2008 biedt hij samen met de afdeling Milieukunde van de Faculteit Natuurwetenschappen de master track "Human and Environmental Risk Assessment (HERA)" aan. Hij coördineert de postdoctorale cursussen "Preparatie, interventie en gezondheidsonderzoek bij ongevallen en rampen met gevaarlijke stoffen (PIGOR)", de PAO-cursus Arbeidstoxicologie en de PET-course "Occupational Toxicology". In het onderzoek op het Research Lab Moleculaire

Epidemiologie (RLME) ontwikkelt hij met zijn team nieuw methodes voor biologische monitoring van blootstelling aan kankerverwekkende stoffen. Op dat onderzoeksterrein coördineerde hij de Europese projecten BIOMODEM en BIOMONECS. Sinds 1995 is hij actief bij Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) en sinds 2006 als voorzitter van het bestuur. Sinds 2007 vervult hij een nevenfunctie als Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) voor de veiligheidsregio's in Zuid-Nederland. Als lid van een Gezondheidsraadcommissie adviseert hij de overheid over onderzoek naar de gevolgen van gewasbescherming voor de gezondheid van omwonenden. In 2012 was hij lid van de werkgroep van IARC die beoordeelde of uitstoot van diesel- en benzinemotoren moet worden geclassificeerd als een kankerverwekkende risicofactor voor de mens. In 1997 werd hij door SMBWO geregistreerd als toxicologisch onderzoeker (ERT) en sinds 2001 is hij geregistreerd arbeidshygiënist (RAH). Hij is sinds 2009 geregistreerd als gezondheidskundig adviseur gevaarlijke stoffen (GAGS).

Dr. Hester Volten (RIVM) volgt nog

De Contactgroep Gezondheid en Chemie

De Contactgroep Gezondheid en Chemie (CGC) is een multidisciplinair discussieforum met als doel het uitwisselen van informatie over de gezondheid van de mens in relatie tot chemische factoren en het bevorderen van het netwerk van mensen werkzaam op dit terrein. Dit wordt gerealiseerd door het organiseren van themamiddagen voor bedrijfsartsen, veiligheidkundigen, arbeidshygiënisten, toxicologen, medisch milieukundigen en milieugezondheidkundigen. De middagen worden, afhankelijk van het thema, georganiseerd in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne (NVvA), de Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK), de Nederlandse Vereniging voor Toxicologie (NVT), de Nederlandse Vereniging van Medische Milieukunde (NVMM) en de Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB). De themamiddagen bieden de mogelijkheid om al deze verschillende specialisten bij elkaar te brengen en zo multidisciplinaire netwerken te laten ontstaan.

Meer informatie over de programma's van de CGC kunt u vinden op de website van de Nederlandse Vereniging voor Arbeidshygiëne, www.arbeidshygiene.nl, door te kiezen voor "contactgroepen" en "Gezondheid en Chemie". U vindt daar de programma's en presentaties van de CGC-bijeenkomsten die al hebben plaatsgevonden. Als lid van de CGC ontvangt u uitnodigingen voor nieuwe bijeenkomsten.

Tijdens de bijeenkomst worden door de CGC uitsluitend aan leden van de CGC certificaten van deelname uitgereikt ten behoeve van certificering. Deelnemers die geen lid zijn van de CGC maar wel lid zijn van één van bovengenoemde beroepsverenigingen kunnen hun eigen beroepsvereniging verzoeken om een certificaat van deelname te verstrekken.

Aanmelden als lid van de CGC is mogelijk via info@epsnet.nl

De volgende bijeenkomsten van de CGC zijn op:
13 juni 2013 in samenwerking met de NVAB
12 september 2013 in samenwerking met de NVMM
14 november 2013 in samenwerking met de NVvA